Společnost
pro církevní právo

ZRCADLO CÍRKVE

2/2022/1

Aktuality Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice

1. února 2022 | 13. ročník

5. leden 2022, Arcibiskupský palác v Praze, Trůnní sál: Prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., dr.h.c., přijímá z rukou kardinála Dominika Duky OP, primase českého, papežský řád sv. Řehoře Velikého, udělený papežem Františkem.

Foto Vladimír Šigut

Zpráva o pohybu členské základny SPCP

Oznamujeme, že Společnost pro církevní právo měla podle záznamů ve svém členském seznamu k 1. lednu 2022 celkem 536 členů. Přikládáme tabulku o pohybu členstva v posledních osmi letech:

Rok	Počet nově přijatých členů	Počet členů, kteří vystoupili	Počet členů, kteří zemřeli	Počet členů, jimž bylo členství zrušeno	Počet členů ke konci roku
2014	31	7	2	0	443
2015	22	4	3	0	458
2016	26	4	2	0	478
2017	25	9	3	0	491
2018	27	10	1	0	507
2019	36	28	3	12	500
2020	19	6	5	0	508
2021	40	8	4	0	536

Místní skupina v Českých Budějovicích

Nová místní skupina SPCP pracuje naplno

Počátkem ledna 2022 zaslalo vedení Společnosti pro církevní právo diecéznímu biskupu českobudějovickému zprávu o založení své Místní skupiny v Českých Budějovicích. Totéž učinil i předseda této místní skupiny. Otec biskup *Mons. ThDr. Vlastimil Kročil, Ph.D.*, vyjádřil radost nad zřízením Místní skupiny a celé Společnosti požehnal (viz jeho dopis níže).

Nově založená Místní skupina SPCP naplno zahájila svou činnost. Její předseda dr. Jan Škopek se setkává se členy Společnosti, kterých je v českobudějovické diecézi několik desítek.

V minulých týdnech navštívil R. D. JCLic. Mag. theol. Stanislava Brožku, prezidenta Diecézní charity České Budějovice, administrátora v Dobré Vodě u Českých Budějovic a soudce Metropolitního soudu v Praze a také R. D. PhDr. Mgr. Jakuba Zentnera, správce farnosti a poutního místa v Římově.

Katedrála sv. Mikuláše v Českých Budějovicích.
Vlevo od ní je Černá věž, zvonice katedrály.

Elektronický dopis Mons. Vlastimila Kročila, diecézního biskupa českobudějovického, adresovaný vedení SPCP v Praze

Vážený pane profesore, vážený pane docente,

děkuji Vám za zprávu o zřízení místní skupiny Společnosti pro církevní právo. Nepochybuji o tom, že její působení přinese mnoho dobrého všem, kteří se v českobudějovické diecézi církevním právem zabývají.

Ze srdce Vám i celé Společnosti pro církevní právo žehnám

+Vlastimil Kročil

Mons. Vlastimil Kročil
diecézní biskup českobudějovický

Biskupská 132/4
CZ ~ 370 01 České Budějovice

telefon: +420 380 420 355
e-mail: krocil@bcb.cz, diecezni.biskup@bcb.cz
internet: www.bcb.cz

Biskup Vlastimil Kročil

Zápis do předmětů církevního a konfesního práva na Právnické fakultě UK začíná 7. 2. 2022 v 19.00

Jde o tři povinně volitelné předměty: *Správní a majetkové právo církevní*, *Právní dějiny církví* a *Konfesní právo* (po 200 studentech) a dva vědecké semináře: *Církevní a konfesní právo* a *Právo a Bible* (po 15 studentech).

Lze se přihlásit také do volitelného předmětu *Právní systémy zemí Latinské Ameriky, jižní Asie a Oceánie* (200 studentů).

Více informací na adrese https://www.prf.cuni.cz/aktuality/zapis-predmetu-do-letniho-semestru-bude-zahajen-7-2-2022 a ve fakultním Informačním systému.

Balady a romance z nemocnic a zdravotnických zařízení aneb z nemocničních sálů a předsálí

Balada desátá: jak jsem narukoval, ocitl se na marodce a málem dožil světové války

Poslední státnice: nervy ze zkoušek a z nejistoty, kde budu zaměstnán

V posledním týdnu června 1962 jsem měl předepsáno udělat čtyři státnice: z trestního práva hmotného a procesního (prof. Solnař), ze správního práva (prof. Plundr), z občanského a rodinného práva (odborná asistentka Knappová) a z občanského procesu (prof. Štajgr). Naproti tomu státnici z vědeckého komunismu u odborného asistenta Dragutina Pelikána jsem měl už rok za sebou, na výbornou. A v lednu 1962 jsem složil státnici z mezinárodního práva zpřísněnou jako zkoušku uzavírající specializaci z mezinárodního práva před komisí u profesorů Outraty a Bystrického a zástupce Ministerstva zahraničí. Diplomovou práci z mezinárodního práva veřejného jsem měl obhájenou.

Co ale já s tebou udělám? Bědovala kádrová referentka soudružka Tichavová již v průběhu státnic. Půl roku už jednáme o tvém přijetí do Podniku zahraničního obchodu (PZO) Technoexport na Václavském náměstí, kam jsme ti dali doporučenku (ty byly právě zavedeny místo dřívějších umístěnek). A jistě oprávněně, když jsi jeden z deseti absolventů, kteří uspěli ve specializaci mezinárodního práva. Před zkušebním komisařem z ministerstva zahraničních věcí jsi byl dokonce jediný, který dostal výbornou. Teď to každý týden urguji a nic.

Já vím, že tam máš osobní tlačenku, jednoho svého známého, což je dobře, bez tlačenky to dneska nejde, ale jak je vidět, ani on nic neví. Soudružka kádrová patřila k tomu zvláštnímu typu komunistických bosů, kterým se říkalo „soudruzi spravedliví“. Jak je vidět, nedělala si o režimu žádné iluze a měla tu kuráž mluvit docela otevřeně.

Dobře si pamatuji, řekla, že se tam chodíš ptát každý měsíc, jak jsem ti to doporučila, pravila *s pocitem své vnitřní důležitosti*. A oni ti neříkají ani ano, ani ne. To se stává dost často. Bohužel tvé kádrové materiály jsme jim museli před půl rokem poslat. Vědí, že fakulta za tebou stojí, ale máme ruce svázané, když ty materiály jsou u nich. Já se teď bojím, že za týden tu budeme mít opět jednoho nezaměstnaného promovaného právníka. To já nechci dopustit, zejména proto, že máš jít brzy na vojnu. Když místo neseženeš teď, kde ho pak budeš hledat za dva roky? Ty dva roky nejistoty, to člověku nepřidá na nervech.

Jestli souhlasíš, udělám na ně fintu: požádám je, aby nám kádrové materiály vrátili, že jsme pro tebe našli jiné místo. Pokud jenom dělají fóry, aby tě přinutili vzít ten nejmenší plat a nejhorší pracovní podmínky, tak nám materiály nevrátí a konečně se vyjádří, že tě berou. Pokud je za tím něco jiného, tak nám je vrátí.

Druhý den už na mne číhala a volala od dveří: tak nám ty materiály vrátili. Ale já mám připravenu pro tebe jinou alternativu. Je pravda, že všichni, kdo uspěli v mezinárodní specializaci, nastupují rovnou do podniků zahraničního obchodu, kam jsme jim dali doporučenky. Jenom Petr Pithart zůstane tady, protože bude vyučovat na fakultě. Tebe fakultní stranický výbor k vyučování a na asistentské místo nepřipustil, jak jsi toužil, ale máš nárok na PZO. Všechny PZO jsou ale už obsazeny. Já mám ale kamaráda kádrováka ve *Správě operací zahraničních Státní banky československé,* ve zkratce SOZA SBČS. To máš skoro jedno, je to jako kdybys byl v PZO. Hlavně se tam dostav a nastup tam do práce obratem.

Vy všichni z humanitních fakult chodíte na 24 měsíců (na 2 roky) vojny a je dobré, když do práce nastoupíte aspoň 14 dnů před narukováním. V tom případě (ale jenom v tom, řekla přísně) ti zaplatí plat i za dalších 14 dnů, kdy už budeš na vojně, a je jasné, že jsi úplně švorc, nikdo ti na nic nepřispěje, oba rodiče máš v důchodu a teď bude pro tebe každá koruna dobrá. A já mám hlášku, že vy z naší fakulty půjdete už v srpnu. Takže nemáš čas!

Tak to se stalo 27. června, kdy jsem rovnou z kádrového oddělení šel na první z těch posledních státnic. Na 28. června jsem měl předepsány dvě státnice za den, 29. června 1962 jsem skládal poslední. 30. června 1962 jsem klusal do Karolina na promoci. Na promoční fotce před Karolinem (vlevo) vypadám nějak vyblitě, ale není se čemu divit.

S tatínkem jsem se setkal až rovnou na své promoci. Rok předtím ho z práce ve Spojených ocelárnách n. p. Kladno vyhodil jeden z mladých *inženýrků* na závodě Koněv.[1] Tatínek se tenkrát na neomalenost mladých lidí zlobil. Říkal: „vy mladí si myslíte o každém starším, *do trouby s ním*“. Tou troubou myslel kremační pec. Když jsem se bránil, že to tak není, pravil, to nemyslím na tebe, ty jsi mezi těmi dnešními mladými čestná *výjimka*. Ty jsi jediný mladý, kterého znám, kdo ještě dnes má úctu ke starším lidem. To ještě tatínek netušil, jakým nebezpečím se o padesát let později stane ta hrůzná vidina, že některé státy uzákoní možnost *euthanasie*.[2]

[1] Inženýrek byl výraz dělnického slangu pro novopečené pracovní vedoucí v hutích. Jak tatínek říkal, obyčejně žádnými inženýry nebyli, ale jenom průmyslováky; ti měli v té době pré. Slangový výraz inženýrek vyjadřoval opovržení starých dělníků vůči novodobé komunistické elitě, která nosila nos vzhůru a jednala s dělníky seshora.

[2] Euthanasie, tolika lékaři propagovaná, se snadno zvrtne: dědečku, uznej, že pro tebe už život nemá cenu. Vem si tady tu injekci. Nebudeš mít pak pocit, že jsi na obtíž. To případné dědictví po tobě, to však nebude marné.

Stalo se: uprostřed roku 1961, uprostřed devátého roku nucených prací v hutích, ho poslali živořit do důchodu. Ještě živil mě, studenta, a maminku, která měla nepatrnou penzičku za 30 let služby u pošty. Při stipendijní matematice jsme měli na osobu o fous více, než abych dostal stipendium.

Na důchodovém výměru mu slavný sociální úřad ve „slavnostní preambuli" napsal tak úděsnou hovadinu, aby si vážil toho, že se teď bude o něho dělnická třída starat a jaká je to vymoženost socialismu. Tatínek, celý život zdravý, se ihned v důchodu těžce roznemohl. To se v naší rodině děje běžně, když nás odněkud vyhodí. Lékaři tomu říkají psychosomatika.

A tak táta už několik měsíců před mou promocí marodil na lůžkovém oddělení endokrinologie v Motole, s celkovou otravou těla štítnou žlázou po prožitém afektu. 30. června 1962 tatínka na jeden den z nemocnice pustili, aby mohl na mou promoci a rodinnou oslavu. Z Motola přijel do Karolina v sanitce.

Při skromné oslavě v našem malém bytečku jsem chtěl rodičům poděkovat. Sotva jsem začal řeč, tatínek se děsivě rozbrečel a maminka mi dala znamení, abych řeč ukončil. Potom mi to vysvětlila: tatínek zajistil vysokoškolské vzdělání čtyřem synům. Já, nejmladší, jsem *jediný, kdo mu poděkoval*.

Po prvé v zaměstnání

2. července 1962 jsem nastoupil jako pomocný referent do práce v SOZA SBČS, Na Příkopě č. 14.[3] Soudruh prokurista mně přidělil plat 1 000 Kčs měsíčně. Je to bez prémií či odměn, ty v bance nejsou, řekl.[4] Věděl jsem, že takový plat mají jen uklízečky, které tam ovšem osm hodin, jak požadovala pracovní smlouva, nebyly. Vždy práskly asi tak po třech hodinách práce do bot; jim to prošlo. Také plat kněží a duchovních základních kategorií se pohyboval mezi 650 až 1 300 Kčs, podle toho, kolik tříletých zvýšení (trienálek), vždy o 60 Kčs, jim přiznali tajemníci pro věci církevní na národních výborech. Duchovní byli ovšem podporováni svými věřícími, jinak by umřeli hlady. Tuhle možnost jsem ale já neměl.

Prokurista slíbil, že po návratu z dvouleté vojny dostanu 1 300 Kčs měsíčně a po dalších třech měsících, pokud se osvědčím, tak 1 400 Kčs měsíčně. Splnil to; musel se ale o to rvát se závodním výborem ROH, kde soudružky křičely, že ony mají po maturitě na střední hospodářské škole pomalejší postup. Ony to nemusely být ani partajnice. Ale byly to dokonale závistivé ženské. Cítily se být „ekonomkami". A ekonomové tehdy stáli vysoko nad právníky, ve všem. Prokurista se zaklínal svou ctí (tehdy, za bezectného režimu!) a vyhrál.

Úplně tak čestný ale nebyl. Zatím mě prý do právního oddělení zařazovat nebude, řekl zkraje. Teď a rok po návratu z vojny budu chodit jako referent po provozech, učit se bankovnictví a pak, po roce, že mě do právního oddělení zařadí. Což ale nesplnil. Musel jsem si ve své tísnivé situaci, když mě tak milostivě vzali do práce, nechat líbit všechno. Do právního oddělení mě prokurista nezařadil, podfloukl mě. Po čtyřech letech jsem jim ale utekl do

[3] Ke dni 21. prosince 1964 tato instituce změnila název na *Československá obchodní banka, a.s.* (ve zkratce ČSOB) a nazývá se tak dosud. Tehdy byly jejími akcionáři československý stát a snad všechny státní PZO. Dnes ji vlastní belgická banka KBC.

[4] Hladový důchod, který vyměřili mému tatínkovi v roce 1961, dělal 1 140 Kčs měsíčně, maminka měla důchod 450 Kčs.

průmyslu. Řekl jsem si, do háje s tou bankovní pýchou. A s mezinárodním právem. V továrně si vydělám víc a budu dělat právníka.

A hrdý buď, žes socialistický právník!

Na fakultě jsme byli mezi prvními, kdo absolvovali kompletní formaci socialistického právníka, v rozsahu 5 let, vesměs denního studia. Do nějakého zaměstnání jsme chodit nesměli, to bylo přísně zakázáno. Dovoleno bylo v neděli vykládat vagóny na hlavním nádraží. Povinné bylo každé léto měsíc obracet a sušit seno na Státním statku Libá u Chebu v pohraničí, dokonce i za třemi řadami elektřinou nabitých drátů, kterými byla obehnána celá naše republika, na posledních padesáti metrech, které nás dělily od hraničních tabulek s nápisy Státní hranice. My jsme tam mohli, protože jsme byli přece politicky spolehliví. Pracovali jsme ovšem za příšerně nechutné jídlo a minimální peníz. Někdy stačily ty čtyři stovky výdělku za měsíční brigádu s pár stovkami prospěchového „stipendia" (jednorázového ročního bonusu ve výši 200–500 Kčs), abych si za to koupil skripta; na ty už moji rodiče neměli. Tramvajenku mně ale rodiče zaplatili.

Po velkém vychvalování naší politické uvědomělosti na fakultě (však jsme byli hlídáni, zejména svými spolužáky, abychom nevybočili), jsme spadli do praxe, kde nás všichni zaměstnavatelé, kádry dělnické i nedělnické, považovali za zbytek buržoasie. Pochopil jsem, že právnické vzdělání samo udělá z každého buržuje, i kdyby byl čistě dělnického původu. Právníci jsou lidé, kteří ředitelům říkají, jak zní zákon, a tím se stávají nežádoucími. Ještě deset let i více měli přednost před námi, právníky s maturitou a pětiletou fakultou ti, kdo na příkaz strany šli bez maturity přímo studovat jednoroční nebo dvouletý právnický kurs, *právnickou školu pracujících* (PŠP). Ta byla nad všechny fakulty. Někteří péešpáci dostali bez maturity i akademické tituly (které snad přestaly po roce 1989 platit).

Idyla v oddělení bankovní záruk

Byl jsem v práci rád. Konečně klidné prostředí, bez špehování, bez věčné studentské akce BoK (boj o koryto, tedy o to budoucí), která mě za studií tak soužila. A pracoval jsem jen osm hodin denně, tedy ne jako student, který musí svou přípravu natahovat často nad osm hodin denně a třást se po nocích, zda umí a je dobře připraven, ať už na seminář nebo na zkoušku.

Byl jsem zařazen na nějakou dobu do oddělení bankovních záruk. Vedoucím oddělení byl JUDr. Karel Píšek, velice slušný člověk, s noblesním chováním. Samozřejmě bezpartijní. Na taková místa úplně nejnižších vedoucích dávali některé vybrané bezpartijní, protože neměli dost straníků. V roce 1949 vyletělo členství v KSČ sice na dva a půl milionu, o rok později začala (pod sovětským vlivem) postupná redukce na pouhý jeden a půl milionu straníků (mezi necelými deseti miliony zletilých občanů státu). Samozřejmě, komunistický manžel zvýšil význam společenského postavení i své manželky, byť třeba do strany nevstoupila; k výsadní třídě lepších patřily i děti komunisty nebo komunistky. Do strany se však cpali často (možná většinou) ti méně schopní, aby svou neschopnost nebo menší schopnost zaplácli rudou stranickou knížkou. A proto vůdcové partaje, aby aspoň někde jim to trochu fungovalo, zařadili tu a tam na některé méně významné vedoucí místo i bezpartijní.

Přímo v místnosti jsem se dobře spřátelil s úřednicí jen o málo starší, jmenovala se Luďa Skrbková a byla vyznávající katolička. Moc jsme si rozuměli. Byl to balzám na duši.

Zacvičovala mě do tajů bankovních záruk a bankovního provozu vůbec. Ač mladá, byla na své zaměstnání hrdá tak po starém způsobu. Bankovní úředník, to byl přece vždycky Pan Někdo. Nebyla tak hloupá, aby nevěděla, že ji komunisti odírají, ale stejně dělala svou práci ráda. Někdy si myslím, že právě na těch pár slušných, staromódních bezpartijních lidech celý ten hospodářský systém, a dokonce i pozdní (hodně opožděný) hospodářský úspěch u nás stál. Mimochodem také Luďa přišla o činžovní barák v Karlíně, který jí komunisté ukradli (po roce 1990 ho restituovala). Že její maminka byla původně paní domácí, to musela tehdy ovšem před lidmi tajit, to věděli důvěrně jen nejbližší, spolehliví přátelé.

Věděl jsem, že ta idyla chození do práce, kde byli lidi tak milí a pak mě čekal úplně volný večer, kdy jsem si mohl dělat co chtěl, brzy skončí. Každou chvíli jsem čekal, zda dojde povolávací rozkaz, jak mně prorokovala soudružka Tichavová, kádrovačka na fakultě.

Vzpomínka na úsilí, jak se vojně vyhnout: první vojenská lékařská epopea

Již při odvodu o tři roky dříve, kdy mně byl nástup vojenské služby z důvodu studia na vysoké škole rozhodnutím vojenských pánů odložen, a dalším dni věnovaném přezkoumání odložení odvodu rok před koncem studia, jsem se pokoušel využít času, kdy jsem musel postávat ve vojenských kancelářích, k něčemu, co by mně pomohlo. Škoda večerů a půldnů, promarněného času „na oltáři vlasti“ (čili vojenské byrokracie), ale co se dalo dělat. Tak jsem se aspoň pokusil z té vojny vyvléci. Nebudu přece bečící ovce, která komunistům na všechno nalítne a nechá se vodit jen, jak oni chtějí.

Moje úsilí nebylo tak důkladné jako mého tatínka. Ten se snažil v roce 1915, tak trochu podobně jako románový Švejk, vyvlíknout ze služby v císařem pánem vyvolané válce, i když to nakonec bylo jen s osvobozením od střelby. *Fähig*, na něho zařvali tehdy.

Zlítal jsem nějaký počet lékařů, podrobil se lékařské byrokracii a zbytečným novým vyšetřením. Jaký byl výsledek? Soudruzi ve slavné komisi odvodové takto rozsoudili: tupozrakost se neuznává. Jen v levém oku je vážná. Střílí se s pomocí pravého. *Schopen*! Řvali snad o něco méně než ti Rakušáci. Chronický zánět ledvin? No, s tím se musí trochu opatrně, děl člen komise, lampasák–lékař. Konečný výsledek: *Schopen neřadové služby!* Co to obnáší? No to, že nebudete chodit tam, kde byste se nachladl. Tedy konkrétně jednu úlevu: když na vás vyjde stráž, tak místo toho půjdete dělat na stejnou dobu dozorčího. Dobré, řekl jsem si. Vždyť právě ve stráži byl můj strýc Michael ve Škadaru roku 1916 záludným výstřelem za zálohy zastřelen.

A konečně narukování, zmatené, jak jinak

Po třech týdnech blahé pracovní idyly v bance se to stalo: došel povolávací rozkaz na 1. 8. 1962 k modrákům[5] do Plzně. Tak jsem ještě týden chodil do práce, podle předpisů využil jednoho placeného dne na odpočinek a přípravu (neměl jsem ten rok žádnou dovolenou), rozloučil se s maminkou (tatínek, ten byl ještě v Motole ve špitále), sedl na určený předepsaný vlak a dojel do Plzně.

V Plzni jsem se hlásil v takovém vojenském táborovém ležení se stany, podle předem zaslaného popisu to bylo na Borech (blízko věznice, to už v popisu nebylo). U vchodu do

[5] Modráci: lidové označení pro část Československé lidové armády, která byla spjata s letectvem a jejichž vojáci nosili modré stejnokroje. Lodička byla rovněž modrá, obuv černá. Košile a kravata modrá.

stanového tábora jsem předložil povolávací rozkaz. Sebrali ho, poslali do stanové kanceláře a mne šoupli do jiného stanu, kde byl vojenský holič a ten mně ostříhal půl hlavy do hola, na té druhé půlce hlavy ostříhal jen tak na krátko. Pak mně poručili převléci se do modrého stejnokroje, sbalit tepláky a tričko, ve kterých jsem (podle předem sdělených pokynů) přijel a pochodovat s ostatními již dříve dorazivšími nováčky vnitřkem tábora kolem dokola, po takové cestičce kolem stanů. Cvičili jsme vlevo v bok, vpravo v bok, čelem vzad. Pro mne to byla švanda. Velitelé (důstojníci i poddůstojníci) se však snažili tomu dodat maximální vážnosti, a vytvářeli tak trochu dusno a napětí. Ovšem, co vlastně s námi měli dělat. Zatím přicházeli další a po ostříhání a převlečení se připojovali ke cvičícím.

Asi za hodinu po příchodu přišli z kanceláře, vytáhli mě z pochodujícího zástupu a odvedli k vyššímu vojenskému hodnostáři sedícímu ve stanové kanceláři. Ten mně s vážnou tváří sdělil, že povolávací rozkaz k útvaru krycí číslo 2004 v Plzni byl vydán omylem pražské kanceláře a že správně měl znít na útvar krycí číslo 6174 Litoměřice, což je také spojovací pluk, ale v zelené uniformě. Dělají totéž, takže mně to nemusí být líto. Později jsem přišel na to, že jde v obou případech o tzv. elektronkové špiony (spojaře zaměřené na odposlech letadel USA a NATO). Prý ten omyl moc nevadí a nemám to brát vážně, že to není má chyba. To byl hodný pán, co? Přepsal můj rozkaz na další den, řekl mi, že tím pádem platí jako jízdenka na vlak zpět do Prahy a z Prahy do Litoměřic. Ještě na mě zamrkal a potichu s porozumivým úsměvem pravil, že samozřejmě mohu v Praze doma ještě i přespat a až ráno jet do Litoměřic. Ještě jim dalo trochu práce najít můj pytel s tepláky a tričkem, abych se zase zpětně převlékl, a pak jsem odešel směr tramvaj.

O dva roky později mně vojenští páni do vojenské knížky napsali, že mně promíjejí opožděný nástup na vojnu. Tak to bylo hezké, že mně promíjejí svou vlastní chybu. Vašku, nechoď s pány na led, pán uklouzne, Vašek si nohu zláme, jsem si tenkrát potichu vzpomněl na Havlíčka.

V plzeňské tramvaji ode mne lidé odskakovali. Měl jsem od pánů vojáků vlasy na hlavě ostříhané a lebku vyholenou přesně z jedné poloviny. A jel jsem v teplákách směrem od Borů. Tak se nedivme, asi mě považovali za vězně právě propuštěného z kriminálu, nikoliv za hrdého obránce vlasti.

Z tramvaje jsem vystoupil na stanici před nádražím a zašel do Koterovské ulice, kde bydlela má teta Liduška, osamělá vdova. Vyměnili jsme si pár dní před tím dopisy a oba se těšili, že za ní budu při vycházkách chodit. Tak jsem jí musel povědět, že to tak nebude. Stejně mě přivítala s nadšením, posadila ke stolu, popadla suprdžbán na pivo a běžela samozřejmě pro dvanáctku. Tak jsme si ještě nějakou tu hodinu povídali, zaplakala, že tam sloužit nebudu, a nakonec mě doprovodila na vlak do Prahy. Myslím, že jsem byl v mírně povzneseném stavu. Než jsem dojel do Prahy, tak to přešlo.

Průvodčí vlaků ČSD ten jeden usmolený papír od vojáků skutečně brali jako jízdenku, i když jsem již ten povolávací rozkaz ukazoval ještě podruhé a potřetí, a na rozdíl ode mne se tomu nedivili. A protože to byli vesměs muži (tenkrát ještě nebyly železnice tak feminizovány jako dnes), měli pochopení a dívali se (všichni) na mě s takovým porozuměním a tichým politováním.

Doma v Praze byla pouze maminka a s ní její sestra Helenka, která ji utěšovala. Tatínek byl v motolské nemocnici na endokrinologii. Maminka a teta z toho byly na mrtvici, když mě viděly ve dveřích. Nenapadlo je, že jsem dezertoval, za takového dobrodruha mě neměly, ale krve by

se v nich nedořezal, jak to, že jsem zpátky. Možná se také lekly té mé frizury. To je zajímavé, že teta Lída v Plzni si skoro ničeho nevšimla.

Samozřejmě jsem zase oslavoval v Praze a na druhý den mě maminka a ta druhá teta doprovodily tentokrát na docela jiný vlak, na Denisovo nádraží. Konečně jsem dorazil na správnou adresu.

Na vojně v Litoměřicích: pochoďák a marodka

V Jiříkových kasárnách (tenkrát se jmenovaly Dukelských hrdinů) jsem vyfasoval celtu se všemi náležitostmi, samopalem a zásobníky, sumky, atomkecky, lopatku na zahrabání se, papírovou plachtu na schování se před radiací, opasek, útočný bodák, dva stejnokroje (cvičební a vycházkový), půllitry na nohy a onuce, zelené košile a kravaty, zelené noční košile a zelené trenýrky. Jen hnědou obuv k vycházkovému stejnokroji jsem si musel přivézt svou. Tepláky a tričko, ve kterých jsem přijel, jsem poslal domů mamince poštou. Věděl jsem si se vším rady. To víte, každý kluk se v těchhle věcech vyzná už od dětství.

Na vojně se mně líbilo. Byli zde mnohem slušnější lidé než ti, s nimiž jsem trávil pět let na právnické fakultě. Mezi vojáky jsem našel mnoho kamarádů. Většinou táhli všichni za jeden provaz. Nebylo tam to intrikánství, šplhání, závist, politikaření. Velitelé byli až na výjimky slušní, spravedliví a s vojáky to uměli.

To víte, ze začátku, hlavně prvních čtrnáct dnů, to byl pro mne záhul, než jsem si zvykl. Při večerní prohlídce mně desátník (promovaný ekonom) vysypal noční stolek se slovy, že v něm mám takový mrdník. To slovo jsem až dosud neznal, ale pochopil. Opatrně jsem se ho zeptal, co tím myslí. On na to, že tam mám dvě mýdla. To jsem uznal. Něco odstrašujícího mně přece říci musel, aby si to dobře zapamatovala celá světnička. Byli jsme pak velcí kamarádi.

Druhý den jsem musel na dvoře do kýblu ručmo sbírat uhynulé ptáky (tenkrát bylo ještě hodně vrabců) a vajgly, které tam bohorovně na zem házeli mazáci (vojáci druhého ročníku). To jsem měl nacvičeno od světců: sbírat a nedivit se. Vždyť jsem drozd,[6] ten musí v zájmu výchovy dostat trochu do těla.

Další den se nás ptal slovenský poručík: kto vie písať na stroji? Žádný z přítomných úředníků nenaletěl, všichni ten fígl pochopili. Zadušovali jsme se, že nikdo na stroji psát neumí. Stejně mě to neminulo: poslal mě vybírat „popol z pivnice“.

Jindy jsem měl službu před bránou. Jelo několik koní, a každý upustil takový pěkný koblížek, někdy i několik. Však jsem byl na ně z dětství ve Vršovicích zvyklý. Byli to právě koně, zapřažení do takových modrých škatulovitých vozů, kdo rozvážel poštu; patřili k romantice těch dob. Dévéťák[7] mě zavolal a poručil, ať naberu koblížky na lopatu a hodím do kompostu. Maličkost. Ale co čert nechtěl, zrovna vykouklo z okna umývárny nádobí pár kluků od nás z roty, promovaných ekonomů, kteří tam právě umývali nádobí, a začali na mě povykovat: „Pane doktore, sbírejte ty hovna důkladně, neflákejte se!“

Jediné, na co jsem si nemohl zvyknout, byly všudypřítomné turecké hajzly. Ale uznávám, že to má technicko-hygienický význam. Bez významu není, že ta dvířka od kabin nelze zavírat.

[6] Voják základní vojenské služby sloužící prvním rokem. V jiných kasárnách se říkalo holubi. V literatuře také bažanti, to ale bylo tehdy poněkud zastaralé.

[7] V dnešní Wikipedii se vysvětluje původ známého slova dévéťák od DVT: dozorčí vojenského tělesa.

Po čtrnácti dnech hrůzy jsem si dovolil to zařízení nakonec – zpočátku v noci – užívat. Předtím jsem raději trpěl nebezpečí zácpy.

Na to, že se myjeme denně jen ve studené vodě, jsem si zvykl. Nakonec se mi to po nějakou dobu hodilo pod roce 1990 v klášteře pod vedením otce Dominika Duky. Ten také považoval za dostačující se mýt ve studené vodě. Takže v klášteře byla teplá voda do některých cel zavedena až mnohem později, za polského převora.

Po několika měsících nám bylo dovoleno vyfasovat jednou za týden poukázku do teplých sprch v bloku velitele pluku. Kasárna byla ovšem rozsáhlá. Nikdy jsem nespočítal, kolik mají bloků. Zkrátka, vlastní městečko. Vojáků mnoho, možná i tisíc.

Každá chodba se myla čtyřikrát denně. Snad se to zdá moc. Ale mělo to účinky. Málokdo chodbu drhnul rejžákem, tady by to asi časově nezvládl. Spíše se táhl po dlaždičkách hadr namočený ve vodě z kbelíku. Platilo heslo: *co je mokré, to je čisté*. Za chvíli přijde řeč na marodky, na nemocniční sály a předsálí na vojně. Ale předem upozorňuji: infekční choroby jako by neexistovaly. Všichni jsme byli občas pochroumáni následkem všelijakých cvičení. Jo, vojna není kojná. Nikdy to ale nebylo nic vážného. Jen jednou bylo větší zranění při nešikovném hodu bojového granátu. Jistě, u útvarů, které patřily k jiným zbraním, asi bylo zranění více. Ale infekce, aspoň u nás, nebyla. Já jsem ty dva roky neměl snad ani jednou rýmu, natož chřipku. Právě jsem si přečetl celou sadu svých dopisů mamince z posledních dnů vojny, z července 1964. Všechny to dosvědčují „jako zázrak“.

Nepříjemný byl nácvik poplachu. Uprostřed noci. Od vypísknutí do 14 minut stát před rotou ve tvaru v plné zbroji. Všichni. Když se jeden opozdil, byli potrestáni všichni. Museli znovu nacvičovat. Nikdy nezapomenu na milého kamaráda z roty Ing. Milana Bluma (bratra profesorky trestního práva na naší fakultě Dagmar Císařové), který mně vždy pomohl v posledním okamžiku si upevnit bandalír s dekou na velkou polní; na to jsem byl strašný nešika. Milan byl po všech stránkách skvělý. Pomáhal mně ve všem. Také při přípravě na zkoušky z elektrotechniky. Při plavání mě chtěl naučit skákat šipku do vody (to se mu nepodařilo). Byl jsem rád, že jsem ho tam poznal. Později emigroval a pracoval na jednom německém letišti. Proslavil se i vědecky, v oboru vojenské historie.

Jednoho dne jsme po nástupu na vypísknutý poplach nešli zpátky na lůžka, ale pěkně jsme se museli zformovat do velkého tvaru, přišel velitel praporu nadporučík Trinkl, jediný Němec mezi veliteli našeho pluku, a povídá: „Fojáci, tneska pudeme chodyt. Pute to teset kilometrů. Má nekdo nejakou poznámku?“ Tak jsem se přihlásil: „Soudruhu nadporučíku. Vojín Tretera. Dovolte mi promluvit.“ „Soutruhu fojíne, mluvte!“ Já na to: „Mám neřadovou službu.“ Odpověď byla brilantní: „Nesajímá. Až pude fálka, budeme utýkat všichni, ršadoví i neršadoví.“ Ohromné haló. Celý tvar doslovně řval smíchy. A šli jsme šlapat pochoďák, i já. Stejně podezírám Trinkla, že to s tou špatnou výslovností češtiny záměrně přeháněl, a že na konci toho jeho projevu to nebylo náhodné přeřeknutí (jak by to jistě všude odůvodnil), ale úmyslná sranda. Podívejme se, český Němec a docela vtipný, a možná, že i dovedný psycholog! Zázraky se dějí.

Pochod jsem zvládl, ale byl jsem úplně grogy. A hned následující noc byl vypísknut cvičný bojový poplach s výjezdem. To znamená, že v plné zbroji opustíme kasárna, schováme se někam do vojenského prostoru a tam budeme pokračovat v činnosti. Asi ti hodně moc nahoře nevěděli, že jsme měli den před tím velké cvičení s práporou Trinklem a že jsme tak ztahaní. Nebo jim to bylo jedno.

Vyjelo se i s vozy, které měly v sobě odposlechovou techniku. Já jsem dostal úkol natáhnout dráty mezi vzdálenými vozy a zamaskovat je větvičkami atp. Jeden kluk přede mnou běhal s takovou velkou cívkou na zádech, z níž se pěkně spojovací drát odvíjel. Když jsem to dokončoval, tu si všiml náš desátník, že nějak podklesávám v kolenou. Nařídil mi zastavit se a na jedné celtě si půllitry zout. To ovšem byl pohled pro bohy, ty moje zrasované nohy. Všechny puchýře, které se mi tam udělaly, byly prasklé, a onuce samá krev. No ne, řekl desátník, zatím si běžte lehnout tady do toho stanu. Byl tam takový malý stan pro jednoho člověka.

Vzápětí přišel nějaký vysoký lampasák na kontrolu. Všichni se mu z posledních sil parádně zahlásili, vše vypadalo pěkně. Jenomže právě v tu chvíli se z toho malého stanu prý ozvalo tak silné chrápání, že by to vzbudilo mrtvého. I zvolal onen major hlasitým a značně pohoršeným hlasem: „Kdo to tu v pravé poledne chrápe!“ Tak mu to desátník vysvětlil. Vytáhli mě ze stanu, mně neznámý major se na nohy podíval a řekl: „Na marodku s ním. To je flegmóna. To nic není, za pár dnů bude jako rybička, ale teď honem zavolejte nějaký vůz, aby ho převezl do kasáren.“

Tak se také stalo. Plukovní doktor to ve své vilové rezidenci uprostřed kasáren prohlédl, nařídil nějakému lapiduchovi, jak mně to má ošetřit, a že si mám vzít noční košili a ležet v prvním poschodí ještě s několika dalšími marody. Ošetřoval mě dobře.

Druhý den se zachoval podivně. Tam na marodce byl jediný evropský záchod, který jsem v kasárnách viděl. Byl ucpaný. Pan hlavní lékař mě ho poslal vyčistit. Musel jsem si kleknout k míse a vlastníma rukama (bez rukavic) sáhnout do hoven, vytahat je a záchod vyčistit. Celou dobu pan doktor stál nade mnou a pozoroval, jak tam ty ruce strkám. Vydržel jsem to. Jestli ten doktor byl saďour nebo ne, jsem nepochopil. Pochopil jsem nicméně, proč musíme mít v Evropě turecké hajzly.

Zapomeňme na chvíli na malou nepříjemnost a sledujme raději kromobyčejné vyvrcholení příběhu marodka s tím, jak se neočekávaně a bez jakékoliv domluvy do něho připletla moje maminka. Zcela spontánně ji napadla myšlenka, že provede tam u mne v litoměřických kasárnách takovou malou přepadovku. Dala se do toho: nejdříve připravila ohromné množství těsta a máku, a upekla celý ohromný balík makových buchet. Řekla si, že já mám makové buchty mimořádně řád, a jistě se budu muset rozdělit s celou světničkou. Myslím, že to pekla s velkým gustem v představě, jak ta banda vojáků sedí a láduje se buchtami. S tatínkem se poradit nemohla, ten byl pořád ještě v nemocnici, a nic neřekla ani mému bratrovi, snad aby nežárlil.

No a jakmile byla hotova, zabalila ty buchty ještě teplé do velikého balíku a tradá na Denisovo nádraží, směr Litoměřice. Ve vlaku zažila komickou příhodu: nějaká paní Zvědavá se zeptala, kam to má milá paní s převelikým balíkem namířeno, no a máma tak celkem bezstarostně povídá, ale jedu za synkem do kasáren. Do kterých, ptá se paní Zvědavá, snad ne do těch, co jsou hned u trati. To víte, nato máma, že právě do těch. No *pšššš*, zvolala ta dobrá žena, doprovázejíc své extempore tomu odpovídajícím gestem, o těch je nebezpečné se vůbec zmiňovat, jen o ně zavadit. Víte, co tam vlastně dělají? Máma na to, možná že trochu něco tuším, ale to víte, že to nevím, to v žádném případě. Paní Zvědavá na to, to je dobře, ani sebemenší ponětí o tom nesmíte mít. I pomyslela si maminka, jací jsou ti lidé telata. Zejména když se město přiblížilo a nad kasárnami mohl každý, i úplný neználek, z vlaku pozorovat ty ohromné konstrukce s anténami na příjímání rozhlasových vln stojící v rozsáhlých zahradních

prostorách mimo kasárenské budovy, za velkou zdí lemující celá kasárna. Také přemýšlela, kdo asi ta panička s ní náhodně cestující a pořád žvatlající vlastně je. Snad manželka nějakého důstojníka? Nebo jen docela obyčejná sousedka milující vzrušení?

Když maminka dorazila k mohutné bráně kasáren, tam, kde jsem nějaký den předtím sbíral ty koblížky, říká si, to je nějaké divné, že se tady všechny ty osoby vojenské tak podivně plíží, jako by se neměly dožít dalšího dne. Dodala si odvahu a zabušila vlevo naproti přijímací zděné budce na dévéťárnu (na kancelář dozorčího útvaru) v samém rohu mohutné kasárenské budovy. Vždyť se sama, roku 1901, narodila ve Vršovicích u Prahy přímo naproti Roháčovým kasárnám, ve známé vojácké ulici Na Míčánkách, a celé dětství prožila v symbióze s kasárnami.

Dévéťák říká, paní, to jste si ale vybrala dobu! Všichni jsou venku na cvičení. Jakže se jmenuje ten váš nováček? Dobrá, počkejte. Za chvíli se zjevil znovu a říká, paní, vy máte ale štěstí. On už není na cvičení, *byl zraněn* a leží na marodce. Víte co? Je to sice proti předpisům, ale já s vámi pošlu vojáka, a on vás na tu marodku zavede.

Tak slovo dalo slovo a máma se svým doprovodem procházela naším kasárenským městem. Jen se snad trochu podivovala, jak velký komplex budov to je. Znala už mnoho kasáren, vždyť její první muž byl také důstojník, ale tyhle rozměry, ty na ní působily ohromujícím způsobem. Už tam budeme, říkal průvodce. Když ona ta marodka je skutečně skoro na opačném konci.

Jakmile došli k baráku, tak máma hned otevřela balík. Tumáte, nacpěte si to do kapes. Neupejpal se, byl rád. To se mámě líbilo. Pak průvodce zahlásil u služby u vchodu do marodky návštěvu. No to způsobilo přímo poprask na laguně. Služba vyběhla do prvního poschodí a hned mně melduje, že mám na hovorně o poschodí níž mámu s velikánským balíkem. No hned se všichni dali do radění, že se přece mamince nemohu zjevit v noční košili, to by bylo proti všemu možnému. Taková ostuda pro nás vojáky. Honem mně našli můj ve skříni uložený cvičný mundur, abych se do něho oblékl a aspoň tak trošku vojsko reprezentoval, i když tu nemám mundur vycházkový.

Sejdu dolů, no a máma na to: vy jste mi ale parta, takhle jsem si nikdy naši slavnou armádu nepředstavovala. Vždyť vy všichni vypadáte po Waterloo. Bylo vidět, že se náramně baví. Balík jsem hned poslal o poschodí výše. Na to maminka dbala. Ona měla takovou radost, že se ti vojáci tak činí. Tak jsem měl pocit, že přišla nejen za mnou, ale za všemi těmi vojáky. Zkrátka, bylo vidět, že má k vojsku opravdu dobrý vztah.

Asi po půlhodině ji museli zase odvést na hlavní bránu a měli jsme na celý život na co vzpomínat. Nejvíce mně se smíchem připomínala, jak mě narvali do cvičební uniformy a jak jsem se snažil imponovat jako neohrožený zástupce vojenského stavu. Když to vyprávěla doma tatínkovi, starému kapráloviovi z první světové války, tak ten se tomu hrozně smál. To víte, bylo evidentní, že to moje zranění není zas tak ukrutánské. Za týden jsem byl docela fit. A pak jsem už dlouhé měsíce ani nezastonal. Když jsem šel nahoru do poschodí, tak jsem akorát slyšel tuto konverzaci: klucí, pozór, nesežerte mu to všechno.

Jo, pěkně bylo s kamarády na vojně. Jen těch 24 měsíců bylo moc. Ale to je nic proti tomu, že ti o rok starší tam museli zůstat 26 měsíců, protože Rusové a dederoni[8] postavili v roce 1961 kolem západního Berlína zeď, na které pak vraždili každého, kdo se chtěl dostat z ruského panství do svobodného světa. Byla z toho málem válka.

[8] Přezdívka pro sovětskou kolonii DDR, tedy východní Německo.

Otevřený jícen války: sovětská provokace s atomovými zbraněmi pro Kubu, říjen 1962

V říjnu 1962 jsem zažil takové leknutí, jak nikdy v životě. Právě jsme myli nádobí nad jídelnou, vyhlížím z okna v bráně (té kobližkové), a vidím, že vybíhají spojky do města. Jasně, že pro lampasáky. Aby všichni nastoupili do kasáren. Na dlouho. Tu k nám vběhl dozorčí roty: bojový poplach, všichni na rotu, pro zbraně, nástup před rotou. Ne tedy pouhý cvičný bojový poplach. A pak nás odvedli do učebny naší poddůstojnické školy. Sednout si a poslouchat rádio. Bojové pochody. Setrvejte u přijímačů. Vrchní velitelství Varšavské smlouvy vyhlašuje pohotovost II. stupně. Tisková agentura TASS oznamuje, že vláda SSSR obdržela ultimátum USA. Sovětské lodě, které vezou atomové hlavice k raketám rozmístěným na Kubě, zastavit v Atlantickém oceánu na poledníku XX. Jinak budou vyvozeny důsledky. A zase vojenský pochod. Setrvejte u přijímačů ...

Bylo to jasné. Kennedy před výbojností Chruščova nebude kapitulovat. Naši lampasáci byli zelení jak slívy. Ale myslím, že ani my jsme k tomu neměli daleko. Po dlouhém napětí (hodina, dvě, připadalo mi to strašně dlouho), rozhlasový hlasatel oznámil zprávu o sdělení TASSu, že sovětské lodi se na poledníku XX zastavily. Velká úleva. Ale následovalo čtrnáct dnů v ostré pohotovosti.[9] Po celou tu dobu jsme si nesměli na noc svléknout uniformy, museli jsme ležet v nich. Jen povolit knoflíček u krku bylo dovoleno. A samopal musel mít každý u lůžka. Lampasáci nesměli čtrnáct dnů domů za ženuškami. Ty se s nimi chodily bavit k plotům z ostnatého drátu okolo kasáren.

Naše rota musela pořád, každý den, s nabitou zbraní do stráže, protože noví drozdi, co nastoupili na vojnu k 1. říjnu 1962, ještě neměli odstřílenu základní střelbu, a tak do stráže nemohli. Střelba jednotlivých vojáků se zkoušela na střelnicích daleko od kasáren, a tam se teď nemohlo. My jsme ovšem chodili kolem do kola na stráže i na pracák odposlouchávat ta západní letadla.

Gratulace členům SPCP

Dne 21. ledna 2022 oslavil své 85. narozeniny *RNDr. Vladimír Roskovec, CSc.*, z Prahy, přední český školský teoretik a organizátor, emeritní ředitel Vyšší odborné školy sociálně pedagogické a teologické JABOK a náměstek ministra školství Jana Sokola, v současnosti člen vědecké rady Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy a redakční rady časopisu Universum.

Dne 22. ledna 2022 oslavil své 65. narozeniny *Doc. JCDr. František Čitbaj, PhD.*, kněz Řeckokatolické eparchie Košice, stavroforný mitrát, dlouholetý vyučující kanonického práva na Řeckokatolické teologické fakultě Prešovské univerzity v Prešově, autor oficiálního překladu Kodexu kanonického práva katolických církví východních (CCEO) do slovenštiny.

[9] Zlobí mě, když se událost zde popisovaná označuje jako *kubánská krize*. Vypadá to na klasický komunistický zastírací manévr, nenápadně vnucený ostatním. Buďme už konečně 30 let po převratu pravdiví a nazývejme věci pravým jménem, bez zastírání. O to jsem se pokusil nadpisem tohoto odstavce.

Profesor JUDr. Karel Malý rytířem Řádu svatého Řehoře Velikého

Dne 5. ledna 2022 převzal prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., dr.h.c., právní historik, emeritní rektor Univerzity Karlovy a čestný člen Společnosti pro církevní právo, z rukou Dominika kardinála Duky, arcibiskupa-metropolity pražského a primase českého, Řád rytíře sv. Řehoře Velikého. Vyznamenání papeže Františka předal profesoru Malému v Trůnním sále Arcibiskupského paláce v Praze (viz titulní stranu tohoto Zrcadla církve).

Kardinál Duka ve svém projevu připomněl jak velké vědecké a pedagogické zásluhy profesora Malého, tak jeho zásadní podíl na obnově studia teologie v českých zemích po roce 1989, zvláště na inkorporaci tří teologických fakult do Univerzity Karlovy v roce 1990.

Účastníky slavnostního aktu byli syn vyznamenaného prof. RNDr. Petr Malý, DrSc., profesor Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, a vnuk Pavel Malý. Univerzitu Karlovu zastupoval její rektor profesor MUDr. Tomáš Zima, DrSc., a prorektoři profesor JUDr. Aleš Gerloch, CSc., z Právnické fakulty Univerzity Karlovy, a profesor PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., DSc., vyučující dějinám křesťanského umění na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Dalšími účastníky byli JUDr. Martin Foukal, místopředseda Jednoty českých právníků a předseda jejího pražského sdružení, a JUDr. Jan Kotous, emeritní kancléř Královské kolegiátní kapituly na Vyšehradě, zastupující žáky profesora Malého.

JUDr. Václav Valeš odešel na věčnost

Dne 5. ledna 2022 zemřel ve věku 42 let JUDr. Mgr. Václav Valeš, Ph.D., absolvent Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni a Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy, pracovník právního oddělení Královské kolegiátní kapituly premonstrátů na Strahově a odborný asistent Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni.

V minulosti působil ve vedení Sdružení laiků sv. Dominika jako provinční představitel, byl členem Společnosti pro církevní právo a vyučoval na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy.

Ve své vědecké a pedagogické práci se věnoval konfesnímu a římskému právu a právním dějinám, zejména bavorským. Je autorem učebnice Konfesní právo, průvodce studiem. Se svou kolegyní JUDr. Alexandrou Bejvančickou napsal navazující přehled konfesního práva a s JUDr. Jakubem Křížem, Ph.D., napsal Komentář k zákonu o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.

Pohřební mše svatá se slavila 17. ledna 2022 v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Strahově a následujícího dne byl uložen do rodinného hrobu v Ledcích u Plzně.

R. I. P.

Z nové literatury

DUDA, Ján, *Boží ľud*, Výklad druhej knihy Kódexu kánonického práva z roku 1983, Leges, Praha, 2021, 168 s., ISBN 978-80-7502-561-6.

DUDA, Ján, *Kánonické ustanovenie farnosti Dlhá nad Oravou*, Towarzystwo Słowaków w Polsce, Krakov, 2021, 60 s., ISBN 978-83-8111-251-2.

DUDA, Ján, *Manželské právo katolíckej cirkvi v kontexte súčasnosti*, Leges, Praha, 2021, 207 s., ISBN 978-80-7502-563-0.

URBAN, Řehoř Pavel (ed.) et alii, *Světci a světice farního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mariánských Lázních*, Římskokatolická farnost Mariánské Lázně, 2021, 73 s.

IMBACH, Josef, *Radost z Bible*, Cesty k hlubšímu porozumění sv. Písmu, Vyšehrad, Praha, 2018, 240 s., ISBN 978-80-7429-990-2.

KINDLEROVÁ MELICHÁRKOVÁ, Anežka, *Katolická církev východního obřadu ve střední, východní a jihovýchodní Evropě*, Dědictví Svatováclavské, 2021, 194 s.

Časopisy

Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comenianae, Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislavě, Tomus XL, 2/2021,

z obsahu:

BRTKO, Róbert, MRVA, Michal, *Cirkevné právo v prameňoch rímskeho práva poklasického obdobia*, s. 79–95.

Časopis pro právní vědu a praxi, XXIX, č. 3/2021, ISSN 1805-2789 (on-line), ISSN 1210-9126 (print),

z obsahu:

DŘÍNOVSKÁ, Natálie, *Církev a stát 2021* (zpráva z konference), s. 709–711, dostupné na: <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/15572/12376>.

Periodikum Zrcadlo církve, Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.

Fotografie na titulní straně: 5. leden 2022, Arcibiskupský palác v Praze, Trůnní sál: Prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., dr.h.c., přijímá z rukou kardinála Dominika Duky OP, primase českého, papežský řád sv. Řehoře Velikého, udělený papežem Františkem. Foto Vladimír Šigut

Šéfredaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora: Záboj Horák
Redaktor: Jakub Nagy
Redakční rada: Tomáš Grundza, Marek Novák

Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Zrcadlo církve vychází dvakrát měsíčně.
spcp@prf.cuni.cz, ISSN 2695-0111